

Hösten som "Årstid"

Varje vecka har vi utflykt med barnen. Vi vill ge dem möjlighet att följa naturens utveckling i skog och mark genom **egna erfarenheter** under **årets fyra årstider**. Varje tidsperiod har sina typiska kännetecken. Utställningsbord med naturmaterial samlas in och byts ut.

Temaveckor om Frukter och bär: -Benämningar?... –Hur och var växer de?...-Fröspridning?.

Namngav delarna på ett äpple: Skal, skaft, fruktkött, kärnhus, kärnor. (Språk)

Vid fruktstunden skar vi upp ett äpple i olika delar och benämnde samtidigt varje del som ett bråktal: Två halvor = en hel; Fyra fjärdedelar = en hel; Åtta åttondelar = en hel..... osv.

"Pizzabitar" skars också till olika **bråktal** liksom Montessorimaterialet i form av käglor.

Jämförelser och kombinationer gjordes på olika sätt tillsammans med barnen. (Matematik)

Kärnor från olika frukter samlades och barnen hjälpte till att plantera dem. Apelsin, citron, päron, äpple och ek. Färgkodad flagga för de olika sorterna placerades ut. Nu kunde barnen **dagligen** följa **utvecklingen** av de olika plantorna. Citronen klarade sig bäst och nu ser alla hur mycket plantan har vuxit under **9 månader**. Dagligen kommenterar barnen den positiva utvecklingen. Detta är samma tidsperiod som ett **människobarn** växer i magen.

Olika Experiment görs med frukterna inom området: "Flyta och sjunka" (Experiment)

SMAKSINNET: Provas genom "blindtest" av ex fruktbitar.

Smaklökar på tungan: Sött, salt, surt och beskt + testas. Barnen "Dokumenterar" aktiviteten

FARSDAGS gåvor: (**Högtid/Tradition**) Barnen gör päronmarmelad och skapar egna etiketter som sätts på dekorerade burkar. Därefter "Dokumenterar" de sitt arbete.

Vintern som "Årstid"

En återkommande **tradition varje år** är lucia- och julfirandet på förskolan. Luciafesten är ett uppskattat tillfälle där barnen får möjlighet utveckla sina färdigheter som artister. Skapande aktiviteter med julpyssel samt gemensam julfest med tomtebesök och julbord.

Temaperiod om **vintern som årstid**: Kännetecken?..., Säker vinterlek?..Utomhusaktiviteter. Vi kände behov av att tala med barngruppen om trafikfrågor då skolan ligger intill en trafikerad väg. Därför fortsatte vi med "Vintertrafik" och trafiksäkerhet inom tema-arbetet. Arbetsblad som uppföljning fanns att tillgå. (Aktuellt behov)

”Hasaloppet” på längdskidor med riktiga nummerlappar i tyg och picknick i vintersolen. Under **hur lång TID** åkte vi skidor tillsammans? Detta är en återkommande tradition där alla hjälper varandra och stolta barn tar emot sina diplom efter dagens slut!

Termometern med plus- och minusgrader. Väderschema; - Vad händer med vatten vid olika temperaturer?. **Olika experiment** gjordes tillsammans: Ex med Vatten som fryser samt is och snö som smälter...Varför? ...+ Hur lång TID tar det?... Flyta/sjunka?... Isberget?... Vi presenterade begreppet volym i samband med vatten och is experimenten samt enheterna: centiliter, deciliter och liter. (Matematik) Barnen fick dokumentera de olika experimenten.

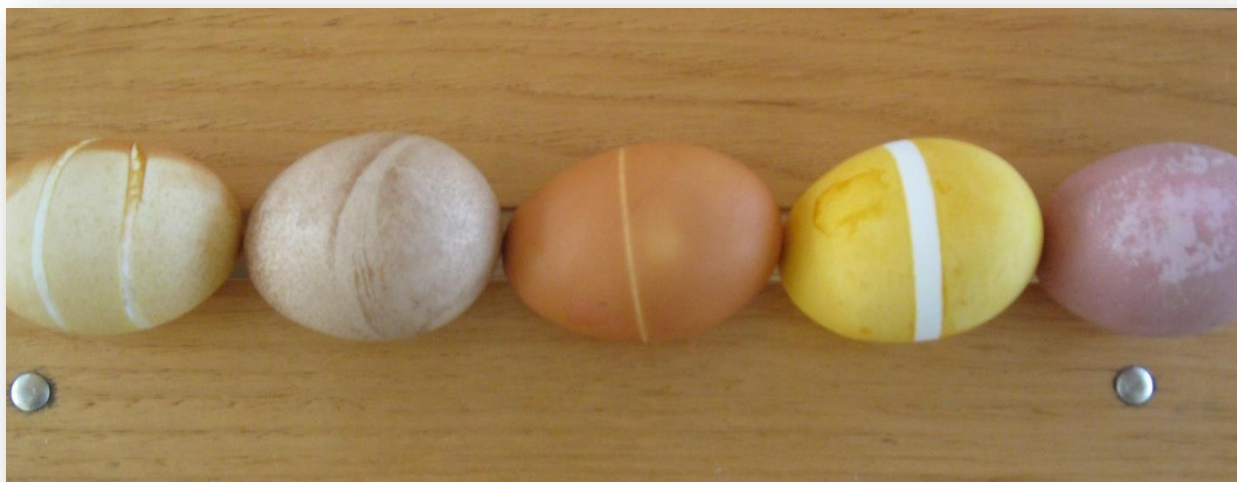

Våren som "Årstid"

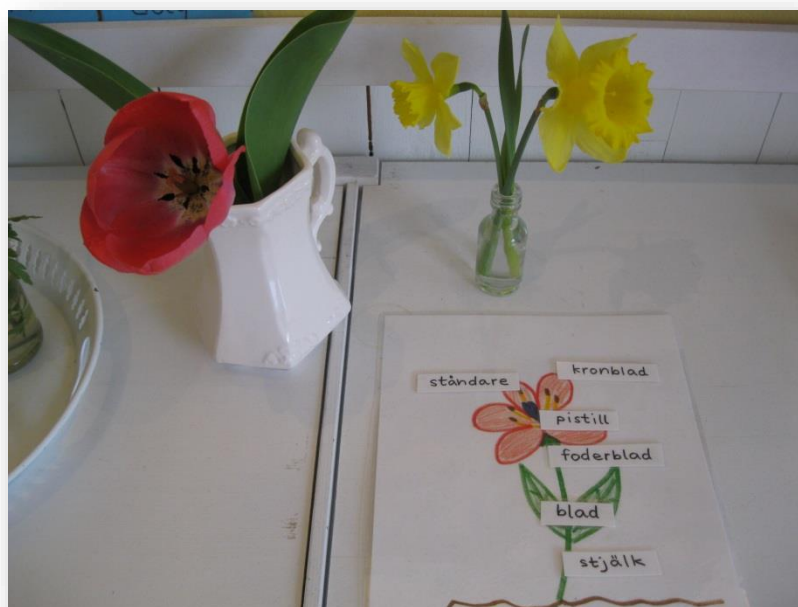
Naturförändringar och typiska kännetecken...?

Utanför förskolans fönster har vi buskar och "fågelbord". Barnen kan se **fåglar** på mycket nära håll under årets **alla årstider** och även betrakta deras olikheter. Nu under våren när flyttfåglarna kom tillbaka och fågelkvittret tilltog, så tog vi oss lite extra tid att iakta fåglar tillsammans. Fågelböcker och Ljudböcker med kvitter och fågelbilder lyftes fram. Fågelbok med hörlurar fanns att även att tillgå för enskilt lyssnande. Vi namngav och lyssnade in de fåglar som vanligen besökte oss utanför fönstret. Vi använde våra "spanaröron" för att höra samma fågelkvitter utomhus och kunde lista ut vilken sorts fågel det var som sjöng för oss!

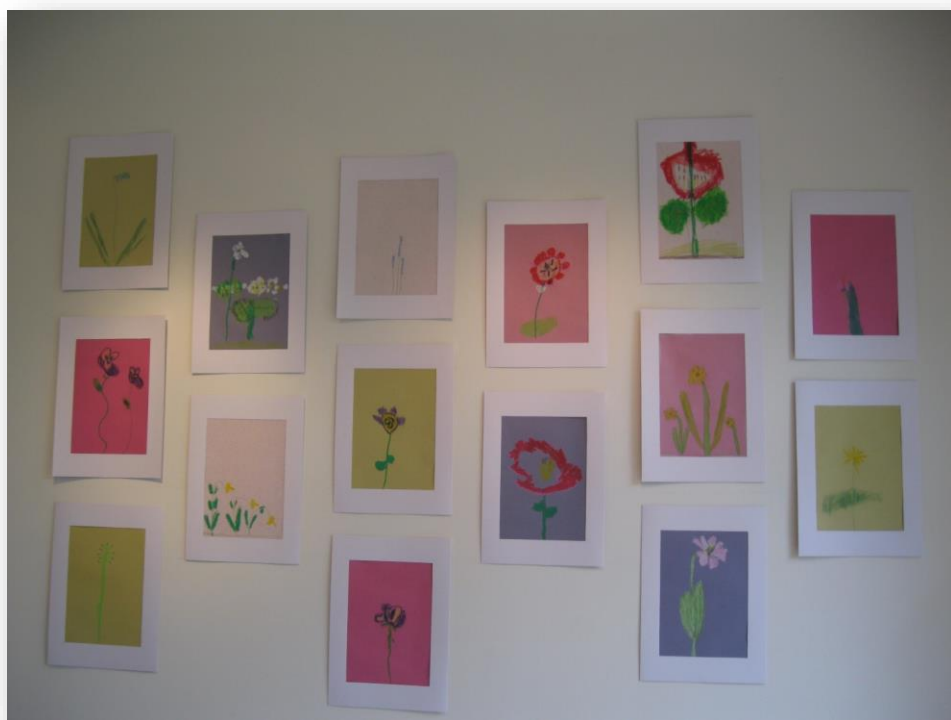
Äggskal betraktades från olika sorter fåglar. Under skogsutflykter upptäcktes äggskal ute!?. Böcker användes som uppslagsverk. Under temaperioden **"Påskan som högtid"** samtalande vi om hönsfamiljen. Hönsäggets olika delar undersöktes i detalj. Dessutom fick barnen vara med om att växtfärga ägg samt göra **"Äggexperiment"**. (Experiment/Na.vetenskap)

Med inspiration från Montessoripedagogikens arbetsätt i kombination med "Reggio Emilia" pedagogikens, så ville vi låta barnen få göra ett arbete i Naturvetenskap och bild. Under utflyktsdagen plockade barnen blommor som placerades på vårt utställningsbord. **Blommor** av **olika sorter** benämndes och kombinerades med bilder och böcker. **En blommas alla olika delar** fick barnen observera konkret i detalj och vi namngav delarna. Namnskyltar över blommans delar fick barnen sätta ut på en stor gemensamt skapad blombild. (Biologi + språk)

Det var **ett år sedan** det var "Morsdag" sist. Nu skulle den **årliga traditionen** uppmärksammas igen och varje barn fick nu välja ut en enskild blomma att måla som tavla. Den enskilda blomman placerades i en liten vas och barnet kunde nu konkret och i detalj betrakta dess olika delar. Fantastiska detaljrika blommotiv skapades på växtfärgat papper och ramades in. Barnen i åldern 3-6 år upplevde sig själv som riktiga konstnärer!
(Naturvetenskap/Bild/Tradition)

Sommaren som "Årstid"

Typiska kännetecken..? Sommarlovet närmar sig och förskolans sommarfest med mycket körsång och enskilda uppträdanden blev till en glädjens **högtid** för både barn och vuxna. Här framförde barnkören även Projektets "Klocksång" där begreppet TID redogjordes! Frågor uppkom som: –**Hur lång TID** har ni tränat tillsammans för att uppnå denna fantastiska föreställning?... Gemensamt kunde vi tänka tillbaka och inse hur många **veckors träning** vi hade lagt ner för att lyckas med detta... Varvat med andra inspirerande aktiviteter under dagarna. Allt är möjligt med god vilja och positiva krafter tillsammans! (Jagutveckling).

Häromdagen upptäckte barnen att det på mjölkpaketet beskrevs hur man kunde göra sitt **eget "solur"**. Både barnen och vi vuxna blev mycket intresserade av att få testa denna konstruktion. Vi behöver en lerkruka och en pinne som placeras i krukans bottenhål. Därefter skall krukans placeras i solen och markeringar göras efter solens skugglinje, vid olika klockslag. Detta får sedan bli vår utomhusklocka!

Soluret får bli ett avslut på "Projektet TID" för denna tidsperiod. Det får knyta ihop sambandet mellan **rymden och mänskligheten**.

Under arbetets gång har ännu fler spännande intresseområden vuxit fram som vi skulle vilja fortsätta att bearbeta tillsammans med barnen såsom:

"Människans tid på jorden" samt "Livets uppkomst och utveckling".

"Projektet TID" behöver aldrig ta slut!

Analys och Reflektion

Under arbetets gång påminde vi oss om hur viktigt det var att föra anteckningar om det pågående pedagogiska arbetet. Vi hade också alltid kameran i beredskap för att dokumentera planerade såväl som spontana, aktiviteter och händelser i barngruppen. På så sätt kunde vi reflektera över vårt arbete och vara väl förberedda när vi skulle sammanställa förskoleårets arbete inför projektsredovisningen.

De olika delmomenten inom projektet TID väckte barnens kopplingar i även nya vardagliga sammanhang under året. Det visade att barnen reflekterade över sitt lärande i det praktiska livet, vilket var vårt MÅL för projektet:

Tim-glasen används ofta och spontant av barnen dagligen. Det finns timglas med tiderna: 1 min, 3 min och 5 min. De kombineras på olika sätt. Tiden blir konkret då de kan se den rinnande sanden. Ex Vänder barnen spontant på 5 min tim-glaset när städtimerklockan sätts på 5 min.

En 6 årig flicka som satt på gungan frågade: - Visst går det 60 min på en timme och 60 sek på en minut?.. –Om min mamma hämtar mig om en timme, hur många sek har det gått då? Hon kom själv fram till att det måste bli 60 x 60. Tillsammans med pedagogen räknades det ut att det gick 3600 sek på en timme.

Andra kommentarer som uppkom från en 5 årig flicka var:

- En kvart är ju en $\frac{1}{4}$ timme. Då måste det bli 4 kvartar på en hel timme.

Fruktbitar som delades till bråkdelar/bråktal blev ett populärt ämne som ofta repeterades av barnen i alla åldrar under de fria aktiviteterna. Pizzabitar och kägglor skars upp i delar och kombinerades på olika sätt. En 5 årig pojke hittade ett kastanjeskal ute och berättade ivrigt att skalet var delat i tre lika stora delar. Varje del var alltså en $\frac{1}{3}$ och alla tre tillsammans blev en hel! Därefter lade han kastanjeskalen på utställningsbordet.

”Nalle teatern” ville barnen återkomma till. Här illustrerade en vardagsberättelse om hur fröknarnas tid skulle kunna räcka till på bästa sätt för alla barn.

–Vi kan ju också hjälpa varandra föreslog barnen. Det ser vi ofta i vardagliga sammanhang.

Projektets olika ramsor och sånger sjungs spontant av alla barn i åldern 3-6 år. Det blir som en bearbetning och repetition av begreppet TID.

De olika experimenten som har utförts tillsammans med barnen blev ofta omtalade.

Dessutom kom barn i olika åldrar till samlingen med olika liknande experiment som de hade provat hemma. Resultatet presenterades av barnet. Vi gjorde gemensamma återkopplingar.

Ex på utforskande frågeställningar:

-När fryser vatten till is?..... -Vad händer med volymen då vatten fryser till is?..... och

-Vad händer när en vattenfylld glasflaska fryser till is?....

Många av barnen har fått ”nya öppna öron” inför fågelkvitter! De har visat en mycket god förmåga att urskilja olika fåglar ute, genom att stanna upp och lyssna. De vanligaste fåglarna vi hör vid förskolan är: Koltrast, blåmes och talgoxe.

När vi studerade och utforskade enskilda blommor i detalj samt benämnde dess delar, väcktes ett nytt intresseområde för barnen! Samtliga barn målade sina detaljrika blomtavlor med stor inlevelse och koncentration. En 5 årig pojke som ej alls tyckt om att rita något, kom till slut igång med sin målning och blev mycket nöjd över sitt resultat. Han hade sedan gått hem och ritat en stor båt fylld med blommor, berättade mamman.

En annan 5 års pojke som ej gärna valt att rita, började tillverka en egen blombok och skrev även ut vilken sorts blomma det var på varje sida. Ytterligare en 6-års pojke förvandlade sina krigsteckningar till blomsterängar.

En 5-års flicka torkade bort en tår när blomtavlan var klar. – Jag tycker min blomma är så vacker, sa hon. Treåringarnas tavlor blev också helt fantastiska!

Det gäller att visa respekt för barnens olika förmågor! Barn behöver stimulens och utmaning och om barn är nöjda över sig själv växer deras självförtroende och självbild. Projektet TID har haft ett varierat innehåll och nya intresseområden har väckts bland barnen. Vi tycker att det tillfört oss alla stor arbetsglädje.